Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
T.a.v.
Postbus 28000
9400 HH ASSEN

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres
Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

Datum 29 november 2022
Betreft Beoordeling herafweging productiewater Schoonebeek NAM

Ons kenmerk
22556778

Uw kenmerk
-

Bijlage(n)
3

Geachte heer ,

Aan de vergunningen van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (verder: NAM) voor waterinjectie in Twente is de voorwaarde verbonden dat de NAM eens per zes jaar moet onderzoeken conform de CE-afwegingsmethodiek of gelijkwaardig, of het injecteren van injectiewater dat vrijkomt bij de productie van olie (hierna: productiewater), nog steeds de meest geschikte verwijderingsmethode is. Deze voorwaarde is voor de nog in gebruik zijnde waterinjectieputten terug te vinden onder voorschrift 3.1.1, aanhef en onder b, van de vergunningen met kenmerk 2010/0040943 (put ROW-7) en kenmerk 2010/0040951 (put ROW-5) d.d. 4 maart 2010.

De NAM heeft op 29 juni 2022 de 'Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022' (verder: herafweging) met kenmerk BF5299I&BRP001F01 ingediend bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Op 30 juni 2022 heeft het Staatstoezicht op de Mijnen (verder: SodM) de herafweging van EZK ontvangen. De NAM heeft de herafweging op tijd afgerond en SodM voldoende op de hoogte gehouden van de tussenstappen in het proces.

SodM beoordeelt als toezichthouder of de NAM voldoet aan genoemd vergunningsvoorschrift. Daartoe beoordeelt zij het onderzoek zowel op proces als op inhoudelijke kwaliteit. Hierbij maakt SodM gebruik van een advies van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (verder: RIVM).

SodM concludeert dat de herafweging onvoldoende is onderbouwd en uitgewerkt om de alternatieven voor de verwerking van productiewater in Twente te kunnen wegen. Ik draag de NAM dan ook op om uiterlijk op 1 maart 2023 de herafweging aan te vullen en aan te passen.

In deze brief geef ik de hoofd- en deelconclusies weer van de beoordeling. De uitgewerkte beoordeling geef ik weer in bijlage 1. U kunt het rapport van het RIVM vinden in bijlage 2. De inschattingen en afwegingen voor wat betreft de kosten van de alternatieven heeft SodM niet beoordeeld.

Hoofdconclusie

SodM oordeelt dat de herafweging onvoldoende is onderbouwd en uitgewerkt om de alternatieven voor de verwerking van productiewater in Twente te kunnen wegen met de CE-methodiek. De volgende deelconclusies onderbouwen dit oordeel:

- De identificatie van de thema's is volledig, maar doordat de verschillende opties tot zuivering, indikking en reductie van mijnbouwhulpstoffen niet per alternatief als bouwstenen zijn toegepast, oordeelt SodM dat de lijst van alternatieven niet voldoende uitgebreid is. Daarnaast wordt substitutie van mijnbouwhulpstoffen niet overwogen. De selectie en weging van de alternatieven worden hierdoor beïnvloed.
- De selectiecriteria zijn logisch en compleet. De uitwerking van het proces om tot de daadwerkelijke selectie van de alternatieven te komen is echter onvoldoende. SodM en het RIVM concluderen onafhankelijk van elkaar dat in het rapport onvoldoende is onderbouwd hoe de scores van de verschillende selectiecriteria tot stand komen.
- SodM concludeert dat de uitwerking van de geselecteerde alternatieven in deze herafweging onvoldoende is om de milieueffecten te bepalen van de waterzuiveringsstappen en de reductie van de mijnbouwhulpstoffen.
- SodM kan zich niet vinden in de uitwerking van de risico's voor alternatief 4 (injectie van het volledige watervolume in het bijna leeggeproduceerde gasveld Schoonebeek) voor wat betreft zoutoplossing van de afsluitende laag als gevolg van het grote verzet door bestaande breuken in het reservoir. Er is meer onderbouwing nodig om deze dreiging te vertalen naar daadwerkelijke risico's. SodM concludeert dat, totdat het risico beter is geduid, dit risico uit voorzorg negatiever moet worden ingeschat.
- SodM sluit zich aan bij het oordeel van het RIVM dat door de beperkte uitwerking van de milieueffecten een goede weging van de verschillende alternatieven niet mogelijk is. Daarnaast is de beperkte Life Cycle Analysis (LCA) niet voldoende voor de weging van de alternatieven in de herafweging.

Meewegen impact op leefomgeving omwonenden

In de herafweging wordt genoemd dat maatschappelijke zorgen leven rondom de waterinjectie. De invloed die de verschillende alternatieven hebben op de leefomgeving van omwonenden wordt echter niet besproken of gewogen. Zo geeft het rapport aan dat het verminderen van mijnbouwhulpstoffen zal leiden tot meer onderhoudswerkzaamheden. In het kader van het verscherpt toezicht op de waterinjectie in Twente heeft SodM de impact van de waterinjectie-activiteiten van de NAM op de leefomgeving van omwonenden onderzocht. Een samenvatting van de bevindingen vindt u in bijlage 3. SodM constateert dat voornamelijk de onderhoudswerkzaamheden op de locaties tot veel overlast leiden, en zorgen en vragen oproepen bij de omwonenden. Dit heeft (soms diepe) impact op de persoonlijke levenssfeer van de omwonenden. Vooral de waterinjectielocatie aan de Tramweg ligt erg dicht in de leefomgeving van omwonenden. Het meewegen van de impact op de leefomgeving van omwonenden maakt geen onderdeel uit van de CE-methodiek.

SodM verzoekt de NAM om, zeker wanneer meer onderhoud nodig zou zijn door de reductie van mijnbouwhulpstoffen, de ligging van de locatie voor waterinjectie ten opzichte van omwonenden wel als factor te benoemen en een plek te geven in de herafweging.

Wat ik van u verwacht

De herafweging is een instrument is om de waterinjectie in Twente op een objectieve manier te vergelijken met mogelijk betere alternatieven. Om de weging van de alternatieven zorgvuldig te kunnen doen is een juiste en volledige uitwerking van alle alternatieven nodig. Daarom draag ik u op de herafweging aan te vullen en aan te passen op de punten die uit de beoordeling naar voren komen. De aangepaste versie ontvang ik uiterlijk 1 maart 2023.

Het is mogelijk dat bepaalde onzekerheden blijven bestaan. Er zullen factoren zijn die niet voldoende (kwantitatief) te onderbouwen zijn, bijvoorbeeld doordat de technieken nooit eerder zijn toegepast in deze context of doordat testtrajecten nodig zijn. Ik vraag u om daar transparant in te zijn en uw keuzes, ook rondom onzekerheden, navolgbaar uit te schrijven. Ik wil u vragen specifiek aandacht te besteden aan de weging van de risico's in relatie tot de onzekerheid. Wanneer het risico en de effecten ervan niet voldoende in kaart zijn gebracht, is het aannemelijk dat het alternatief slechter scoort dan een scenario waar wel de risico's en effecten bekend zijn, zoals het referentiescenario.

De herafweging is op verzoek van de Tweede Kamer vervroegd ingezet. Tegelijkertijd is vóór het uitkomen van de beoordeling van de herafweging al ingezet op uitvoering van alternatief 4, injectie van het volledige watervolume in het bijna leeggeproduceerde gasveld Schoonebeek. De aanvullingen die SodM voor dit alternatief vraagt zullen ook bij een eventuele vergunningsaanvraag voor dat alternatief zeer van belang zijn. Indien de vergunningsaanvraag zal plaatsvinden vóór het aanvullen van de herafweging, vraag ik u de opmerkingen van SodM expliciet bij het opmaken van de aanvraag mee te nemen. Ik benadruk dat de herafweging een instrument is om de waterinjectie in Twente op objectieve manier te vergelijken met mogelijk betere alternatieven en ik adviseer u dan ook dit instrument daartoe te gebruiken.

Het verscherpt toezicht op de waterinjectie in Twente van de NAM is nog van kracht. In het kader van het verscherpt toezicht op de waterinjectie Twente, zal deze brief openbaar gemaakt worden op de website van SodM. Ik stel u hierbij in de gelegenheid uw zienswijze te geven op het voornemen tot het openbaar maken. In artikel 5.1 van de Wet open overheid kunt u de beschermde belangen vinden waarop u een beroep kunt doen in uw zienswijze. Uw zienswijze dient binnen één week na dagtekening van deze brief door Staatstoezicht op de Mijnen te zijn ontvangen. Ik verzoek u uw zienswijze bij voorkeur schriftelijk of per mail in te dienen. Het is toegestaan dit mondeling te doen. Een schriftelijke zienswijze kunt u sturen naar: Staatstoezicht op de Mijnen, t.a.v. de bovengenoemde behandelaar, Postbus 24037, 2490 AA Den Haag. Een zienswijze per mail kunt u sturen naar info@sodm.nl. Voor een mondelinge zienswijze kunt u telefonisch contact opnemen met de bovengenoemde behandelaar. Ik verzoek u bij een eventuele schriftelijke reactie het kenmerk en de datum van deze brief te vermelden.

Indien u vragen heeft of een toelichting wenst op deze beoordeling kunt u contact opnemen met bovengenoemde behandelaar.

Hoogachtend,

Inspecteur-generaal der Mijnen,
namens deze:

Ing. P.A.M. van den Bergen
Directeur Toezicht op Olie- en Gaswinning, Windenergie op Zee, Zoutwinning, voormalig Steenkoolwinning en Geothermie